

Tips taalcoach voor een dag

Februari 2021 - Dirkje van den Berg – Taal Doet Meer

Taal Doet Meer organiseert een stadswandeling voor meertalige Utrechters en mensen van verschillende Utrechtse organisaties en bedrijven. De medewerkers van organisaties en bedrijven krijgen vooraf een instructie. Ook krijgen de deelnemers gespreksstarters mee die zij kunnen gebruiken tijdens de stadswandeling.

Instructie

Mensen die taalcoach voor een dag worden, ontvangen van ons een korte instructie. Natuurlijk ontvangen zij praktische informatie over hoe de dag er uit gaat zien. Daarnaast ontvangen zij ook instructie over hoe je met elkaar in gesprek kunt gaan en waar je op moet letten als je een gesprek voert met iemand voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. Zie bijlage 1 voor de instructie.

Gespreksstarters

We geven vrijwilligers een thema mee of een aantal vragen die kunnen leiden tot een gesprek. Op de website van pickwick vind je alle vragen die op de theezakjes staan: <https://www.pickwick.nl/teatopics/spaar-alle-teatopics/>. Deze zijn leuk ter inspiratie.

We hebben een deel van de vragen vereenvoudigd, zodat de vragen ook gebruikt kunnen worden voor lagere taalniveaus. Zie bijlage 1 voor een lijst met vereenvoudigde vragen. Je kunt een aantal vragen selecteren om mee te geven tijdens de wandeling. Je kunt bijvoorbeeld kiezen voor een bepaald onderwerp.

Een thema kan helpen om de taalcoach voor een dag te inspireren om zelf vragen te bedenken. Als men vragen over een bepaald thema moet bedenken is dat vaak makkelijker.

Bijlage 1: Instructie Taalcoach voor een dag!

Hierbij geven we je achtergrondinformatie en instructies om gezellig in gesprek te gaan. Veel plezier!

Hoe ga je met elkaar in gesprek?

- Ga open en enthousiast het gesprek in, wees nieuwsgierig, deel je kennis over de Nederlandse/Utrechtse cultuur, stel vragen en maak er een leuke ontmoeting van!
- Wees je er van bewust dat je zoveel mogelijk Nederlands praat. Kom je er niet in een keer uit? Probeer met handen en voeten uit te leggen wat je bedoelt of vraag anderen om het met andere (Nederlandse) woorden uit te leggen. Of gebruik Google Afbeeldingen voor een plaatje van het woord. Ga niet te snel over op vertaling.
- Er worden vragen geïntroduceerd. De vragen zijn bedoeld als hulpmiddel en inspiratie om een gesprek op gang te helpen. Je kunt zelf beslissen of je dit wil gebruiken.
- Vraag aan je gesprekspartner wat hij of zij graag wil oefenen en welke onderwerpen interessant zijn.
- Spreek je meerdere mensen tegelijkertijd? Let er op dat iedereen in je groep aan het woord komt.
- Gebruik de tien gouden tips voor een goed gesprek op de volgende pagina.

Hoe gaan we met elkaar om?

- Luister naar elkaar en behandel elkaar met respect.
- Vraag mensen met een vluchtachtergrond niet direct naar hun vluchtverhaal. Mensen beginnen hier zelf wel over als zij hier over willen vertellen.
- Voel je vrij om gegevens uit te wisselen en elkaar ook buiten het taalcafé te ontmoeten, maar voel je daartoe niet verplicht!

En dan nog iets...

- Deel je zelf je ontmoeting of ervaring op social media? Leuk! Tag ons of deel onze link. Maak je een foto? Vraag eerst de mensen op de foto of zij geen bezwaar hebben. Geef het zelf ook aan als je bezwaar hebt tegen foto's, dan houden we daar rekening mee.
- Wil je meer inhoudelijke ondersteuning voor jouw bezoek aan het Taalcafé? Taal Doet Meer organiseert verschillende workshops en wekelijkse taalsprekuren voor vrijwilligers. Je bent hier van harte welkom. Bekijk <https://www.taaldoetmeer.nl/wat-doen-we/trainingen/>.

Tien gouden tips voor een goed gesprek!

1. Praat langzaam en eenvoudig maar correct, spreek geen 'kindertaal'.
2. Laat duidelijk horen waar een woord stopt en het volgende begint.
3. Ga niet in op dubbele betekenissen van een woord. *(Als het kopje (om uit te drinken) aan de orde is, begin dan niet tegelijk over een andere betekenis (hoofdje)).*
4. Vermijd figuurlijk taalgebruik. *(Dit is niet eenvoudig. Onze taal zit er vol mee: 'hoe loopt het bij jullie?', 'Een blik op de klok werpen').*
5. Beperk je tot één duidelijk afgesproken en eventueel voorbereid onderwerp. *(Het is dan duidelijk in welke richting de betekenis van de woorden in het gesprek gaan.)*
6. Stel open vragen. Vermijd dat iemand met 'ja' of 'nee' kan antwoorden. *(Dus niet: 'Ben je met de tram gekomen?', maar: 'hoe ben je hier gekomen?')*
7. Verbeter niet teveel. Het gaat om communicatie en elkaar begrijpen. Demotiveer de mensen niet.
8. Maak eventueel impliciete correcties. Zet niet: 'dat doe je fout', maar herhaal de zin op de juiste manier. Zeg na de zin 'ik maken de afwas' bijvoorbeeld 'o, doe jij de afwas?'.
9. Staar je niet blind op resultaten! Communiceren met iemand uit de Nederlandse samenleving betekent vaak al veel voor de betrokkene. Dat vormt de basis voor verdere contacten, integratie en taalverwerving. Realiseer dat bij het leren begrijpen van het Nederlands, de passieve taalverwerking eerst komt en tijd kost.
10. Mensen beheersen een taal sneller passief dan actief. *Voorbeeld: 'hoe heet dat ding (kopje)?' is moeilijker dan 'Wijs (te midden van drie voorwerpen) het kopje aan'.*

Bijlage 2: Gespreksstarters van makkelijk naar moeilijker

- buiten of binnen?
 - vroeg of laat?
 - de zon of de sneeuw?
 - mooi of slim?
 - blij of verdrietig?
 - Wat doe je in huis?
koken of stofzuigen?
 - Wat vind je lekker?
koek of fruit?
 - Wat doe je op zondag?
slapen of familie bezoeken?
 - Wat wil je verkopen in een winkel?
schoenen of telefoons?
 - Wie wil je zijn?
zanger of filmster?
 - Wat kijk je op televisie of youtube?
nieuws of film?
-
- Bij welke film moet jij huilen?
 - Wat vind je een mooie naam?
 - Geloof je in liefde op het eerste gezicht?
 - Heb je een stopwoord?
 - Heb je iemand ontmoet dit jaar die jouw leven heeft veranderd?
 - Heb je liever een jaar geen tv of een jaar geen snacks?
 - Heb je ooit iets gedaan waarmee je in de problemen kwam?
 - Heb je vandaag een complimentje gegeven?
 - Heb je vandaag een complimentje gekregen?
 - Hoe belangrijk is Social Media voor je?
 - Hoe denk je dat anderen jou zien als ze je voor het eerst ontmoeten?
 - Hoe ziet een mooie dag eruit?
 - Wat doe je als je heel veel geld hebt?
 - Hoeveel paar schoenen heb je?
 - Hou je meer van honden of van katten?
 - Houd je meer van zoet of van hartig?
 - In welke sport zou je heel goed willen zijn?
 - Kook je?
 - Bos of strand?
 - Maakt geld blij?
 - Met wie wil je ruilen?
-
- Met welke 5 foto's zou je jouw leven omschrijven?
 - Met welke beroemdheid zou jij een kopje thee willen drinken?
 - Met wie heb je voor het laatst contact gehad via Whatsapp?
 - Naast wie zou jij willen wonen?
 - Noem één raar ding aan jezelf?
 - Om wie moet jij hard lachen?
 - Waar ben je het meest bang voor?
 - Waar ben je het meest trots op?

- Waar mag ik je 's nachts voor wakker maken?
- Waar zie je jezelf over vijf jaar?
- Waar zou je het liefst 10 minuten gratis winkelen?
- Wanneer heb je voor het laatst gehuild?
- Wanneer komt het kind in jezelf weer boven?
- Wanneer vind je iemand oud?
- Was er een dag dat je gehuild hebt van geluk?
- Wat at je het liefst toen je klein was?
- Wat brengt een lach op jouw gezicht?
- Wat doe je het liefst doen op een regenachtige dag?
- Wat doe jij het liefst in het weekend?
- Wat eet je het liefst bij het ontbijt?
- Wat eet je het liefst op je boterham?
- Wat wil je leren?
- Wat heb je het laatst gekocht?
- Wat is de mooiste plek die je ooit hebt bezocht?
- Wat is het leukste feestje waar je bent geweest?
- Wat is het leukste wat je geleerd hebt van je oma?
- Wat is het moeilijkste wat je ooit hebt gedaan?
- Wat is het mooiste cadeau dat je ooit kreeg?
- Wat is je favoriete vervoersmiddel?
- Wat is jouw favoriete dag van het jaar?
- Wat is jouw favoriete drankje?
- Wat vind jij je beste eigenschap?
- Wat voor muziek heb je het laatst geluisterd?
- Wat wilde je worden toen je klein was?
- Welk beroep zou je weleens voor een week willen proberen?
- Welk dier zou je voor een dag willen zijn?
- Welk muziek instrument zou je willen leren bespelen?
- Welke landen heb je gezien?
- Welke leeftijd zou je het liefst voor altijd hebben?